

MÚSICA ANTIGA

RENÉ JACOBS: LA CREACIÓ DE HAYDN

24 SETEMBRE DE 2015
SALA 1 PAU CASALS

RENÉ JACOBS director
SOPHIE KARTHÄUSER soprano
MAXIMILIAN SCHMITT tenor
JOHANNES WEISSER baríton
B'ROCK ORQUESTRA
COLLEGIUM VOCALE GENT

L'AUDITORI

www.auditori.cat

Lepant 150
08013 Barcelona

Segueix-nos a

YouTube

Comenta aquest concert amb
#auditori #antiga

LA VANGUARDIA

AMB LA MÚSICA

PROGRAMA

SETEMBRE DE 2015

DIJOUS 24

20.30h

RENÉ JACOBS director
SOPHIE KARTHÄUSER soprano
MAXIMILIAN SCHMITT tenor
JOHANNES WEISSER baríton
B'ROCK ORCHESTRA
COLLEGIUM VOCALE GENT

FRANZ JOSEPH HAYDN
Rohrau, 1732 –
Viena, 1809

Die Schöpfung (La Creació) Hob XXI: 2
Oratori en tres parts per a solistes,
cor i orquestra (1796-1798)

Sophie Karthäuser soprano – Eva i Gabriel
Maximilian Schmitt tenor – Uriel
Johannes Weisser baríton – Raphael i Adam

L'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC)
col·labora en aquest concert amb la cessió del
fortepiano Johann Andreas Stein.

109'

La durada del concert és aproximada.

Agrairíem que apaguéssiu els mòbils, desactivéssiu les alarmes sonores i continguéssiu els estossecs. Un mocador redueix notablement el soroll.

René Jacobs

director

Fotografia → Philippe Matsas

Jacobs ha assolit una posició destacada en l'àmbit de la música vocal barroca i clàssica, no només com a director sinó també com a cantant i professor, amb més de 250 discs i una agenda molt intensa. Va començar la seva formació en un cor infantil de la seva ciutat natal, Gant. Les trobades amb Alfred Deller, els germans Kuijken i Gustav Leonhardt van determinar la seva orientació envers la música barroca i el repertori de contratenor. L'any 1977 va fundar el Concerto Vocale i va començar

una sèrie d'enregistraments innovadors amb Harmonia Mundi, per molts dels quals ha rebut importants premis.

La seva carrera com a director operístic va començar el 1983 amb la producció de *L'Oronthea* de Cesti al Festival d'Innsbruck i la seva passió per l'òpera veneciana també li ha reportat grans èxits amb dues obres de Cavalli: *La Calisto* i *Eliogabalo*. Amb la Berlin Staatsoper i la Monnaie de Brussel·les ha dirigit *Orpheus* i *Der geduldige Socrates* de Telemann, *Cleopatra e Cesare* de Graun, *Opera seria* de Gassmann, *Croesus* de Keiser, *Così fan tutte* de Mozart y *Orlando Paladino* de Haydn. A més, dirigeix regularment en el marc del Festival d'Aix-en-Provence i a sales com el Théâtre des Champs-Élysées i la Salle Pleyel de París i al Theater an der Wien de la capital austríaca.

Jacobs ha rebut el doctorat honorífic per la Universitat de Gant i nombrosos premis, tant als EUA com a Europa, entre els que cal destacar un Grammy a la millor òpera de 2005, la designació com a Artista de l'any 2009 per la revista *Classica*, un CD des Jahres *Opernwelt*, el premi de la crítica alemanya de música clàssica, els premis Choc dels anys 2010 i 2013 de la revista *Classica*, el de *BBC Music Magazine* i l'ECHO 2014.

COMENTARI

Oriol Pérez i Treviño

El compositor Franz Joseph Haydn es va començar a plantejar, en el transcurs dels seus viatges a Londres els anys 1791-1792 i 1794-1795, la idea de compondre un oratori de grans proporcions que respongués a l'impacte que li havia produït l'audició d'alguns oratoris de Georg F. Händel (1685-1759), en especial *Israel in Egypt*. Wolfgang A. Mozart (1756-1791), que havia mort inesperadament el 5 de desembre de 1791, també havia començat a interessar-se seriosament pel gènere de l'oratori, fins al punt de reorquestrar, els darrers anys de la seva vida, alguns oratoris händelians com ara *Acis and Galatea*, *Alexander's Feast* i *El Messies*.

Haydn, però, no era, en absolut, un novell en el gènere de l'oratori. El 1775 ja havia compost *Il ritorno di Tobia* sobre la base d'un text de Giovanni Gastone Boccherini, germà del compositor Luigi Boccherini (1743-1805). L'estrena va tenir lloc a Viena el 2 d'abril de 1775, però l'oratori va ser objecte de revisió el 1784 per a la interpretació que se'n va fer a la Tonkünstler-Societät. Aquesta interpretació li va permetre conèixer Mozart, a qui va acabar no només admirant, sinó que també es va convertir en un dels seus millors amics. Tot aquest marc, indubtablement, va ser molt tingut en compte per Haydn quan va voler contribuir decididament al gènere de l'oratori d'una manera rigorosa i pausada. *Die Schöpfung* (La Creació) va ser el primer testimoni d'aquesta contribució. Compost entre l'octubre del 1796 i el 1797, segons el seu biògraf G. A. Griesinger, Haydn no només va apostar per la creació d'un oratori

barroc, amb un llenguatge musical clàssic, sinó que també hi va dipositar i materialitzar el seu univers de fermes creences religioses.

Va contribuir decididament a aquest univers la trobada amb l'astrònom i oboïsta William Herschel (1738-1822), descobridor el 1781 del planeta Urà, que amb l'ajuda d'un telescopi li va permetre observar el firmament. Aquella experiència va ser fonamental per a un oratori que, possiblement, troba en l'estètica del sublim la seva màxima justificació; això és: mostrar i possibilitar una experiència de l'infinit en els oients.

Amb una traducció alemanya del baró Gottfried van Swieten (1733-1803) –un diplomàtic i bibliotecari que va exercir de patró per a compositors com el mateix Haydn, però també per a Mozart, C. P. E. Bach i Beethoven– el llibret anònim anglès original (*The Creation of the World*) s'havia escrit basant-se en tres fonts literàries: els llibres del Gènesi i els Psalms (pertanyents a l'Antic Testament) i el poema èpic *El paradís perdut* de John Milton (1608-1674). L'oratori de Haydn es va acabar publicant en edició bilingüe el 1800 (alemany i anglès), i les primeres audicions privades van tenir lloc a l'abril del 1798. No va ser, però, fins al 19 de març de 1799 quan se'n va fer la primera audició pública, al Burgtheater de Viena. Aquella estrena va suposar el reconeixement massiu i sense paliatius de Haydn, com demostren la quarantena d'interpretacions de l'oratori fetes en vida seva, fins al punt de conèixer «papa Haydn» com «el compositor de *La Creació*».

Avui, de la mà de René Jacobs, L'Auditori està convidat a sentir-ne una de les millors versions que es poden escoltar, possiblement, en una sala de concerts. Serà, així, una arrencada esplèndida per a l'inici d'una temporada curulla de meravelles, com aquesta Creació.

FRANZ JOSEPH HAYDN

Die Schöpfung Hob XXI: 2

ERSTER TEIL

1. EINLEITUNG (DIE VORSTELLUNG)

2. REZITATIV

Raphael

Im Anfange schuf Gott Himmel und Erde,
und die Erde war ohne Form und leer,
und Finsternis war auf der Fläche der Tiefe.

Chor

Und der Geist Gottes schwabte auf der Fläche
der Wasser; und Gott sprach:
Es werde Licht!
Und es ward Licht.

Uriel

Und Gott sah das Licht, dass es gut war,
und Gott schied das Licht von der Finsternis.

3. ARIE UND CHOR

Uriel

Nun sachwanden vor dem heiligen Strahle
des schwarzen Dunkels gräuliche Schatten:
der este Tag entstand.
Verwirrung weicht und Ordnung keimt empor.
Erstarrt entflieht der Höllengeister Schar
in des Abgrunds Tiefen hinab
zur ewigen Nacht.

Chor

Verzweiflung, Wut und Schrecken
begleiten ihren Sturz,
und eine neue Welt
entspricht auf Gottes Wort.

4. REZITATIV

Raphael

Und Gott machte das Firmament
und teilte die Wasser, die unter dem firmament
waren,
von den Gewässern, die ober dem Firmament waren,
Under es war so.

Da tobten brauserid heftige Stürme;
wie Spreu vor dem Winde, so flogen die wolken,
die Luft durchschnitten feurige Blitze

La Creació Hob XXI: 2

PRIMERA PART

1. INTRODUCCIÓ (LA REPRESENTACIÓ DEL CAOS)

2. RECITATIU

Rafael

En el principi Déu creà cel i terra,
i la terra era buida i sense forma, i la tenebra
s'estenia sobre la capa de l'abisme.

Cor

I l'esperit de Déu planava damunt la superfície
de les aigües; i Déu digué:
Faci's la llum!
I la llum fou.

Uriel

I Déu va veure que la llum era bona,
i Déu va separar la llum de la tenebra.

3. ÀRIA I COR

Uriel

Llavors davant la resplendor sagrada s'esvaniren
les ombres sinistres de la negra foscor:
va néixer el primer dia.
El caos es fa enrere i l'ordre es va formant.
Atònita, l'horda d'esperits infernals
es precipita a les fondàries de l'abisme
cap a la nit eterna.

Cor

Desesperació, ira i terror
n'acompanyen la caiguda,
i un món nou
brolla del verb de Déu.

4. RECITATIU

Rafael

I Déu va fer el firmament
i va partir les aigües que eren sota el firmament
de les aigües que eren sobre el firmament;
i fou així.

Llavors es desfermaren amb fúria grans tempestes;
com pols que el vent empeny, passaven els núvols,
fendien l'aire llamps de foc

und schrecklich rollten die Donner umher.
Der Flut entstieg auf sein Geheiss
der allerquickende Regen,
der allverheerende Schauer,
der leichte, flockige Schnee.

5. SOLO MIT CHOR

Gabriel

Mit Staunen sieht das Wunderwerk
der Himmelsbürger frohe Schar,
und laut ertönt aus ihren Kehlen
des Schöpfers Lob,
das Lob des zweiten Tags.

Chor

Und laut ertönt aus ihren Kehlen
des Schöpfers Lob,
das Lob des zweiten Tags.

6. REZITATIV

Raphael

Und Gott sprach:
Es sammle sich das Wasser unter dem
Himmel zusammen
an einem Platz
und es erscheine das trockne Land;
und es ward so.
Und Gott nannte das trockne Land "Erde"
und die Sammlung der Wasser
nannte er "Meer",
und Gott sah, dass es gut war.

7. ARIE

Raphael

Rollend in schäumenden Wellen
bewegt sich ungestüm das Meer.
Hügel und Felsen erscheinen,
der Berge Gipfel steigt empor.
Die Fläche, weit gedehnt,
durchläuft der breite Strom
in mancher Krümme.
Leise rauschend gleitet fort
im stillen Tai der helle Bach.

i terribles els trons retrunyien arreu.
Al seu mandat va sorgir de les ones
la pluja vivificant,
la calamarsa devastadora,
la neu lleugera, en flocs

5. SOLO AMB COR

Gabriel

Amb estupor veu el prodigi
l'estol feliç dels habitants del cel,
i surt amb esclat de llurs goles
la lloança del Creador,
la lloança del dia segon.

Cor

I surt amb esclat de llurs goles
la lloança del Creador,
la lloança del dia segon.

6. RECITATIU

Rafael

I Déu digué:
Que les aigües que hi ha sota el cel s'apleguin
en un lloc
i que es faci visible la part seca;
i fou així.
i Déu donà a la part seca
el nom de "terra"
i anomenà "mar" les aigües reunides;
i Déu veié que era bo.

7. ÀRIA

Rafael

Tot girant en onades escumoses
es mou el mar impetuós.
Turons i penyes emergeixen,
s'alcen els cims de les muntanyes.
Solca la plana, dilatada,
l'ample corrent del riu
fent revolts.
Llisca amb la seva lleu remor
per la vall tranquil·la el clar rierol.

8. REZITATIV

Gabriel

Und Gott sprach:

Es bringe die Erde Gras hervor,
Kräuter, die Samen geben un Obstbäume,
die Früchte

bringen ihrer Art gemäss,
die ihren Samen in sich selbst haben auf
der Erde; und es ward so.

9. ARIE

Gabriel

Nun beut die Flur das frische Grün
dem Auge zur Ergötzung dar.
Den anmutsvollen Blick
erhöht der Blumen sanfter Schmuck.
Hier duften Kräuter Balsam aus,
hier sprosst den Wunden Heil.
Die Zweige krümmt der goldnen Früchte Last;
hier sprosst den Hain zum kühlen
Schirme sich;
den steilen Berg bekrönt ein dichter Wald.

10. REZITATIV

Uriel

Und die himmlischen Heerscharen
verkündigten den dritten Tag,
Gott preisend und sprechend

11. CHOR

Chor

Stimmt an die Saiten, ergreift die Leier!
Lasst euren Lobgesang erschallen!
Frohlocket dem Herrn, dem mächtigen Gott!
Denn er hat Himmel und Erde
bekleidet in herrlicher Pracht!

12. REZITATIV

Uriel

Und Gott sprach:
Es sei'n Lichten an der Feste des Himmels,
um den Tag bon der Nacht zu scheiden,
und Licht auf der Erde zu geben,
und es sei'n diese für Zeichen und Zeiten
und für Tage und für Jahre.
Er machte die Sterne gleichfalls

13. REZITATIV

Uriel

In vollem Glanze steigt jetzt
die Sonne strahlend auf,
ein wonnevoller Bräutigam,
ein Riese stolz und froh,
zu rennen seine Bahn.
Mit leisem Gang und sanften Schimmer
schleicht der Mond die stille Nacht hindurch.
Den ausgedehnten Himmelsraum

8. REZITATIV

Gabriel

I Déu digué:

Que la terra produeixi vegetació,
herbes que donin llavors, i arbres fruiters
que donin fruits segons llur gènere,
que tinguin en ells mateixos la sement
damunt la terra;
i fou així.

9. ÀRIA

Gabriel

I el camp ofereix la verdor fresca
als ulls en delectança.
L'esguard ple d'encís
és exaltat pel suau ornament de les flors.
Aquí hi ha herbes balsàmiques,
allà broten les que guareixen mals.
La branca es vincia al pes dels fruits daurats;
es corba l'arbreda per formar un fresc redós;
un bosc espès corona
L'abrupta muntanya.

10. RECITATIV

Uriel

I les cohorts celestes
anunciaren el dia tercer,
tot lloant Déu i dient:

11. COR

Cor

Polseu les cordes, agafeu la lira!
Que ressoni el vostre cant de lloa!
Exaltea al Senyor, el Déu poderós!
Perquè ha vestit cel i terra
d'un esplendor magnífic!

12. RECITATIV

Uriel

I Déu digué:
Que hi hagi lluminàries al cel
per separar el dia de la nit
i per donar llum a la terra,
i que serveixin per a senyals i estacions
per a dies i anys.
I així mateix feu les estrelles.

13. RECITATIV

Uriel

I puja ara en plena glòria
el sol radiant
com un nuvi en ple èxtasi,
gegant altiu i alegre,
per recórrer el seu curs.
Amb pas lleu i una llúïssor tènue,
s'esmuny la lluna per la nit quieta.
L'espai immens dels cels

ziert ohne Zahl der hellen Sterne Gold.
Und die Söhne Gottes
verkündigten den vierten Tag
mit himmlischem Gesang,
seine Macht ausrufend, also:

14. TERZETT UND CHOR

Chor

Die Himmel erzählen die Ehre Gottes,
und seiner Hände Werk
zeigt an das Firmament.

Gabriel, Uriel, Raphael

Dem Kommenden Tage sagt es der Tag,
die Nacht, die verschwand,
der folgenden Nacht:

Chor

Die Himmel erzählen die Ehre Gottes,
und seiner Hände Werk
zeigt an das Firmament.

Gabriel, Uriel, Raphael

In alle Welt ergeht das Wort,
jedem Ohre klingend,
keiner Zunge fremd:

Chor

Die Himmel erzählen die Ehre Gottes,
und seiner Hände Werk
zeigt an das Firmament.

ZWEITER TEIL

15. REZITATIV

Gabriel

Und Gott sprach:

Es bringe das Wasser in der Fülle hervor
webende Geschöpfe, die Leben haben,
und Vögel, die über der Erde fliegen mögen
in dem offenen Firmamente des Himmels.

16. ARIE

Gabriel

Auf starkem Fittige schwinget sich
der Adler stolz
und teilet die Luft im schnellsten Fluge
zur Sonne hin.
Den Morgen grüsst der Lerche frohes Lied
und Liebe girrt das zarte Taubenpaar.
Aus jedem Busch und Hain
erschallt der Nachtigallen süsse Kehle.
Noch drückte Gram nicht ihre Brust,
noch war zur Klage nicht gestimmt
ihr reizender Gesang.

és adornat per l'or de les estrelles
sense nombre.
I els fills de Déu
anuncien el quart dia amb cants celestials,
tot proclamant el seu poder així:

14. TERCET I COR

Cor

Els cels conten la glòria de Déu
i l'obra de les seves mans
la mostra el firmament.

Gabriel, Uriel, Rafael

El dia ho diu al dia que ve;
la nit que se'n va ho diu
a la nit que segueix:

Cor

Els cels conten la glòria de Déu
i l'obra de les seves mans
la mostra el firmament.

Gabriel, Uriel, Rafael

Per l'univers s'estén la paraula,
que en tota oïda ressona
i a cap llengua no és estranya.

Cor

Els cels conten la glòria de Déu
i l'obra de les seves mans
la mostra el firmament.

SEGONA PART

15. REZITATIV

Gabriel

I Déu digué:

Que l'aigua produeixi en abundància
criatures animades, que tinguin vida,
i ocells que puguin volar damunt la terra
pel firmament obert del cel.

16. ÀRIA

Gabriel

Amb ales vigoroses es llança
l'àguila altiva
i solca els aires en el vol més veloç
cap al sol.
Saluda el matí el cant joiós de l'alosa,
i l'amor amanyaga la tendra parella de coloms.
En cada mata i en cada arbreda
ressona el dolç cant del rossinyol.
El dolor encara no li estrenyia el pit
ni era afinat encara per al plany
el seu cant enciser.

17. REZITATIV

Raphael

Und Gott schuf grosse Walfische
und ein jedes lebende Geschöpf, das sich
beweget:
und Gott segnete sie, sprechend:
Seid fruchtbar alle,
mehret euch,
Bewohner der Luft,
vermehret euch, und singt auf jedem Aste!
Mehret euch, ihr Flutenbewohner,
und füllet jede Tiefe!
Seid fruchtbar, wachset, mehret euch!
Erfreuet euch in eurem Gott!

18. REZITATIV

Raphael

Und die Engel rührten ihr' unsterblichen
Horfen
und sangen die Wunder des fünften Tags.

19. TERZETT UND CHOR

Gabriel

In holder Anmut stehn
mit jungem Grün geschmückt,
die wogigten Hügel da.
Aus ihren Adern quillt
in fließendem Kristall
der kühlende Bach hervor.

Uriel

In frohen Kreisen schwebt,
sich wiegend ind der Luft,
der munteren Vögel Schar.
Den bunten Federglanz
erhöht im Wechselflug
das goldene Ssonnenlicht.

Raphael

Das helle Nass durchblitzt
der Fisch und windet sich
Im steten Gewühl umher.
Vom tiefsten Meeresgrund
wälzet sich Leviathan
auf schäumender Well'empor.

Gabriel, Uriel, Raphael

Wieviel sind deiner Werk', o Goot!
Wer fasset ihre Zahl?
Wer, o Gott!
Wer fasset ihre Zahl?

Gabriel, Uriel, Raphael, Chor

Der Herr ist gross
in seiner Macht
und ewig bleibt sein Ruhm.

17. RECITATIV

Rafael

I Déu va crear grans balenes
i tota criatura viva, que es mou,
i Déu els beneí, tot dient:
Sigueu fecunds,
multipliqueu-vos,
habitants de l'aire,
multipliqueu-vos i canteu en cada branca!
multipliqueu-vos habitants de les ones,
i ompliu tota fondària!
Sigueu fecunds, creixeu, multipliqueu-vos!
Alegreu-vos en el vostre Déu!

18. RECITATIV

Rafael

I els àngels van tocar llurs arpes immortals
i cantaren els prodigis del dia cinquè.

19. TERCET I COR

Gabriel

S'alcen plenes de gràcia,
adornades de jove verdor,
les serralades onejants.
Els brolla de les venes,
en cristall que flueix,
el torrent d'aigua fresca.

Uriel

Plana en cercles joiosos,
tot bressant-se en l'espai
l'estol d'ocells alegres.
L'esclat acolorit de les plomes
en llur voleïar, augmenta
sota la llum daurada del sol.

Rafael

Solca lluminós les aigües clares
el peix, i giravolta
en incessant bellugadissa.
De les fondàries més profundes del mar
s'aixeca Leviatan
fins a les ones escumejants.

Gabriel, Uriel, Rafael

Com són, oh Déu, abundants les teves obres!
Qui pot copsar-ne el nombre?
Qui, oh Déu!
Qui pot copsar-ne el nombre?

Gabriel, Uriel, Rafael, Cor

És gran el Senyor
en el seu poder
eterna serà la seva glòria.

20. REZITATIV

Raphael

Und Gott sprach:
Es bringe die Erde hervor
lebende Geschöpfe nach ihrer Art:
Vieh und kriechendes Gewürm und Tiere der Erde
nach ihren Gattungen.

21. REZITATIV

Raphael

Gleich öffnet sich der Erde Schoss
und sie gebiert auf Gottes Wort
Geschöpfe jeder Art,
in vollem Wuchs und ohne Zahl.
Vor Freude brüllend steht der Löwe da.
Hier schießt der gelenkige Tiger empor.
Das zack'ge Haupt erhebt der schnelle Hirsch.
Mit fliegender Mähne springt und wieh'rt
voll Mut und Kraft das edle Ross.
Auf grünen Matten weidet schon das Rind,
in Herder abgeteilt.
Die Triften deckt, als wie gesät,
das wollenreiche, sanfte Schaf.
Wie Staub verbreitet sich
in Schwarm und Wirbel
das Heer der Insekten.
In langen Zügen
kriecht am Boden das Gewürm.

22. ARIE

Raphael

Nun scheint in vollem Glanze der Himmel,
nun prangt in ihrem Schmucke die Erde.
Die Luft erfüllt das leichte Gefieder,
die Wasser schwellt der Fische Gewimmel
den Boden drückt der Tiere Last.
Doch war noch alles nicht vollbracht.
Dem Ganzen fehlte das Geschöpf,
das Gottes Werke dankbar sehn,
des Herren Güte preisen soll.

23. REZITATIV

Uriel

Und Gott schuf den Menschen
nach seinem Ebenbilde,
nach dem Ebenbilde Gottes schuf er ihn.
Mann und Weib, erschuf er sie.
Den Atem des Lebens
hauchte er in sein Angesicht,
und der Mensch wurde zur lebendigen Seele.

24. ARIE

Uriel

Mit Würd' und Hoheit angetan,
mit Schönheit, Stärk' und Mut begabt,
gen Himmel aufgerichtet steht der Mensch,
ein Mann und König der Natur.

20. RECITATIV

Rafael

I Déu digué:
Que la terra produeixi
criatures vivents segons llur gènere:
bestiar que camini i que repti i bèsties
de la terra segons llur espècie.

21. RECITATIV

Rafael

S'obre llavors l'entranya de la terra
i deslliura, seguint el verb de Déu,
criatures de tota mena,
en ple creixent i sense nombre.
Amb rugits de joia s'alça el lleó.
D'un salt es llança enfora el tigre àgil.
Hissa l'embanyada testa el veloç cérvol.
Amb crinera onejant salta i renilla
ple d'impuls i coratge el corser noble.
Sobre les prades verdes ja pastura el bou
dividit en ramades.
Omplen els camps d'herba, com sadollats,
els tendres bens coberts de llana.
Com polseguera s'escampa
en eixams i remolins
la host dels insectes.
En llargues fileres van per terra
les bèsties que repten.

22. ÀRIA

Rafael

El cel lluu ara amb tot l'esclat,
i la terra en tota la seva ufanor.
L'aire és ple d'aus lleugeres
i la terra sent el pes del bestiar.
Però no tot era encara aconclert.
A tot el conjunt mancava la criatura
que ha d'agrair l'obra de Déu,
que ha de lloar la bondat del Senyor.

23. RECITATIV

Uriel

I Déu va crear l'home
a la seva imatge,
a la imatge de Déu el creà.
Home i dona, els creà.
L'alè de la vida
va infondre en el seu rostre
i l'home esdevingué una ànima viva.

24. ÀRIA

Uriel

Investit de dignitat i noblesa,
dotat de bellesa, força i coratge,
l'ésser humà s'alça erecte cap el cel,
home i rei de la natura.

Die breit gewölbt erhabne Stirn
verkünd't der Weisheit tiefen Sinn,
und aus dem hellen Blicke strahlt der Geist,
des Schöpfers Hauch und Ebenbild.
An seinen Busen schmieget sich
für ihn aus ihm geformt,
die Gattin, hold und anmutsvoll.
In froher Unschuld lächelt sie,
des Frühlings reizend Bild,
ihm Liebe, Glück und Wonne zu.

25. REZITATIV

Raphael

Und Gott sah jedes Ding, was er gemacht hatte:
und es war sehr gut.

Und der himmlische Chor
feierte das Ende des sechsten Tages
mit lautem Gesang:

26. CHOR UND TERZETT

Chor

Vollendet ist das grosse Werk,
der Schöpfer sieht's und freuet sich.
Auch unsre Freud' erschalle laut,
des Herren Lob sei unser Lied!

Gabriel, Uriel

Zu dir, o Herr, blickt alles auf.
um Speise fleht dich alles an.
Du öffnest deine Hand, gesättigt werden sie.

Raphael

Du wendest ab dein Angesicht,
da bebet alles und erstarret.
Du nimmst den Odern weg,
in Staub zerfallen sie.

Gabriel, Uriel, Raphael

Den Odern hauscht du wieder aus,
und neues Leben sprosst hervor.
Verjüngt ist die Gestalt
der Erd'an Reiz und Kraft.

Chor

Vollendet ist das grosse Werk,
des Herren Lob sei unser Lied
Alles lobe seinen Namen,
denn er allein ist hoch erhaben
Alleluja! Alleluja!

DRITTER TEIL

27. REZITATIV

Uriel

Aus Rosenwolken bricht,
geweckt durch süssen Klang,
der Morgen jung und schön.

El front enaltit i d'ampla corba,
anuncia el sentit pregon de la saviesa
i en l'esguard clar brilla l'esperit,
l'alè i la imatge del Creador.
Contra el seu pit s'estreny, feta
per a ell i formada d'ell mateix,
l'esposa gràcil i agradosa,
que li somriu amb alegre innocència,
imatge encisadora de la primavera
i li és amor, goig i delit.

25. RECITATIVU

Rafael

I Déu va veure totes les coses que havia fet:
i tot era molt bo.

I el cor celestial
va celebra la fi del sisè dia
amb grans càntics:

26. COR I TERCET

Cor

És acabada la gran obra,
el Creador la veu i s'omple de joia.
Que el nostre goig ressoni també amb força
que el nostre cant sigui lloança del Senyor!

Gabriel, Uriel

A tu, oh Senyor, tot adreça l'esguard,
tot et suplica que li donis aliment.
Quan obres la teva mà se sadollen.

Rafael

Quan amagues la teva faç,
tot tremola ple d'astorament.
Si els apartes el teu alè,
cauran desfets en pols.

Gabriel, Uriel Rafael

Si tornes a infondre'ls el teu hàlit,
tornarà a brollar nova vida.
Rejuvenida, la imatge
del món tindrà vigor i encís.

Cor

És acabada la gran obra.
Que el nostre cant sigui lloança del Senyor!
Que tot exalci el seu nom,
perquè només Ell és damunt de tot!
Al·leluia Al·leluia!

TERCERA PART

27. RECITATIVU

Uriel

Entre núvols rosats, irromp
desvetllat per dolços sons,
el matí, jove i bell.

Vom himmlischen Gewölbe
strömt reine Harmonie zur Erde hinab.
Seht das beglückte Paar,
wie Hand in Hand es geht!
Aus ihren Blicken
strahlt des heissen danks Gefühl.
Bald singt in lautem Ton
ihr Mund des Schöpfers Lob.
Lasst unsre Stimme dann
sich mengen in ihr Lied.

28. DUETT MIT CHOR

Adam und Eva

Von deiner Güt', o Herr und Gott,
ist Erd'und Himmel voll,
Die Welt, so gross, so wunderbar,
ist deiner Hände Werk.

Chor

Gesegnet sei des Herren Macht,
sein Lob erschall'in Ewigkeit.

Adam

Der Sterne hellster, o wie schön
verkündest du den Tag!
Wie schmückst du ihn, o Sonne du,
des Weltalls Seel' und Aug'!

Chor

Macht kund auf errer weiten Bahn
del Herren Macht und seinen Ruhm!

Eva

Und du, del Nächte Zierd' und Trost,
und all das strahlend' Heer,
verbreitet überall sein Lob
in eurem Chorgesang.

Adam

Ihr Elemente, deren Kraft
stets neue Formen zeugt,
ihr Dünst' und Nebel,
die der Wind versammelt und vertreibt:

Adam, Eva, Chor

Lobsinget alle Gott, dem Herrn,
gross wie sein Nam'ist seine Macht.

Eva

Sanft rauschend lobt, o Quellen, ihn!
Den Wipfel, neigt, ihr Bäum'!
Ihr Pflanzen duffet, Blumen haucht
ihm euern Wohlgeruch!

Adam

Ihr, deren Pfad die Höh'n erklimmt,
und ihr, die niedrig kriecht,

Des de la volta del cel
baixa a la terra una harmonia pura.
Mireu la joïosa parella
com camina amb les mans agafades!
De llur esguard surt radiant
el sentiment d'una gratitud fèrvida.
Llur boca cantarà ben aviat amb sons
vigorosos la lloança del Creador.
Que les nostres veus, aleshores,
s'uneixin a llur cant.

28. DUET AMB COR

Adam i Eva

De la teva bondat, oh Déu i Senyor,
són plens el cel i la terra.
El món, tan gran i prodigiós,
és l'obra de les teves mans.

Cor

Sigui beneït el poder de Déu,
que la seva lloança soni eternament.

Adam

Amb quina bellesa, tu, el més clar
dels astres anuncies el dia!
Com l'engalanes, oh sol,
ànima i ull de l'Univers!

Cor

Que el vostre curs extens proclami
el poder i la glòria de Déu!

Eva

I tu, ornament i consol de les nits,
i tota la munió d'astres radiants
expandiu la seva lloança pertot
en el vostre coral.

Adam

I vosaltres, elements, l'energia dels quals
crea formes noves constantment,
vosaltres, vapors i boires,
que el vent aplega i escampa:

Adam, Eva, Cor

Canteu tots la lloança de Déu, el Senyor,
el poder del qual és gran com el seu nom.

Eva

Oh fonts de dolç murmurí, lloeu-lo!
Oh arbres, abaixeu el ramatge!
Feu olor, plantes, expandiu per a Ell,
oh flors, la vostra aroma!

Adam

Els qui la ruta mena vers els cims
o us fan arrossegar pels fondals,

ihr, deren Flug die Luft durchschneid't
und ihr im tiefen Nass:

Adam, Eva, Chor

Ihr Tiere, preiset alle Gott!
Ihn lobe, was nur Odem hat!

Adam und Eva

Ihr duklen Hain', ihr Berg' und Tal,
ihr Zeugen unsres Danks,
ertönen sollt ihr früh und spät
von unsrem Lobgesang.

Chor

Heil dir, o Gott, o Schöpfer, Heil!
Aus deinem Wort entstand die Welt,
dich beten Erd' und Himmel an,
wir preisen dich in Ewigkeit!

29. REZITATIV

Adam

Nun ist die erste Pflicht erfüllt,
dem Schöpfer haben wir gedankt.
Nun folge mir, Gefährtin meines Lebens!
Ich leite dich, und jeder Schritt
weckt neue Freud'in unsrer Brust,
zeigt Wunder überall.
Erkennen sollst du dann,
welch unaussprechlich Glück
der Herr uns zugedacht.
ihn preisen inmerdar,
ihm weihen Herz und Sinn.
Komm, folge mir, ich leite dich.

Eva

O du, für den ich ward,
mein Schirm, mein Schild, mein All!
Dein Will'ist mir Gesetz.
So hat's der Herr bestimmt,
und dir gehorchen
bringt mir Freude, Glück und Ruhm.

30. DUETT

Adam

Holde Gattin, dir zur Seite,
fliessen sanft die Stunden hin.
Jeder Augenblick ist Wonne,
keine Sorge trübet sie.

Eva

Teurer Gatte, dir zur Seite,
schwimmt in Freuden mir das Herz.
Dir gewidmet ist mein Leben,
deine Liebe sei mein Lohn.

Adam

Der tauende Morgen, o wie ermuntert er!

els qui tal·leu l'espai amb el vostre vol
o viviu a les profunditats aquàtiques:

Adam, Eva, Cor

Oh bèsties, lloeu Déu!
Que el lloï tot allò que alena!

Adam i Eva

Arbreda fosca, muntanya i vall,
testimonis de la nostra gratitud,
ressoneu a tota hora amb l'eco
del nostre cant de lloança.

Cor

Glòria a tu, oh Déu, oh Creador, glòria!
Del teu verb és nat el món.
T'adoren cel i terra,
et glorifiquen eternament!

29. RECITATIU

Adam

Ja hem complert el primer deure,
hem donat gràcies al Creador.
Ara segueix-me, companya de la meva vida.
Et guiaré i cada pas despertarà
una nova benaurança al nostre pit,
i arreu desvetllarà miracles.
Llavors t'adonaràs de quina
felicitat inexpressable
ens ha reservat el Senyor,
el lloaràs per sempre més,
li lliuraràs l'enteniment i el cor.
Vine, segueix-me, et guiaré.

Eva

Oh tu, per qui jo vaig ésser,
refugi meu, el meu escut i el meu tot!
La teva voluntat m'és llei.
Així ho ha disposat el Senyor,
i trobo, en obeir-te,
el goig, la benaurança i la glòria.

30. DUET

Adam

Tendra esposa, vora teu
les hores passen suaument.
Cada instant és delícia
que cap dolor no torba.

Eva

Espòs estimat, vora teu,
el meu cor vessa de joia.
Et consagro la vida,
el teu amor és el meu premi.

Adam

Com reanima la rosada de l'alba!

Eva

Die Kühle des Abends, o wie erquicket sie!

Adam

Wie labend ist der runden Früchte Saft!

Eva

Wie reizend ist der Blumen süsser Duft!

Adam und Eva

Doch ohne dich, was wäre mir-

Adam

der Morgentau,

Eva

der Abendhauch,

Adam

der Früchte Saft,

Eva

der Blumen Duft.

Eva und Adam

Mit dir erhöht sich jede Freude,
mit dir geniess' ich doppelt sie,
mit dir ist Seligkeit das Leben,
dir sei es ganz geweiht!

31. REZITATIV

Uriel

O glücklich Paar,
und glücklich immerfort,
wenn falscher Wahn euch nicht verführt,
noch mehr zu wünschen als ihr habt,
noch mehr zu wissen als ihr sollt!

32. SCHLUSSCHOR MIT SOLI

Singt dem Herren alle Stimmen!
Dankt ihm, alle seine Werke!
Lasst zu Ehren seines Namens
Lob im Wettgesang erschallen!
Des Herren Ruhm, er bleibt in Ewigkeit!
Amen! Amen!

Eva

Com reconforta la frescor del vespre!

Adam

Que refrescant és el suc de la fruita rodona.

Eva

Que encisador el dolç perfum de les flors!

Adam i Eva

Però sense tu, què seria per a mi...

Adam

La rosada de l'alba

Eva

la brisa del vespre

Adam

el suc de la fruita,

Eva

el perfum de les flors?

Eva i Adam

Amb tu s'eleva tota joia,
amb tu en frueixo doblement,
amb tu la vida és benaurança;
a tu del tot la consagro!

31. RECITATIU

Uriel

Oh parella venturosa,
feliç per sempre més,
si un fals deliri no us indueix
a desitjar més que no teniu
ni a saber més que no us cal!

32. COR FINAL AMB SOLISTES

Canteu al Senyor totes les veus!
Agraïu-li les seves obres!
Que ressonin cants de lloa
emulant-se per honorar-lo!
Sigui eterna la glòria del Senyor!
Amén! Amén!

Text anglès de Lidley sobre El paradís perdut de Milton
Traducció a l'alemany de Gottfried van Swieten
Traducció al català de Feliu Formosa

Sophie Karthäuser

soprano

Fotografia → Molinavisuals

Nascuda a Bèlgica i graduada en cant per la Guildhall School, Karthäuser és una de les cantants més reclamades per interpretar rols mozartians i recitals.

Actua sovint a ciutats com Lille, Anvers, Nantes, París, Estrasburg, Frankfurt, i escenaris emblemàtics com el Bozar de Brussel·les, el Carnegie Hall de Nova York o el Wigmore Hall de Londres, i amb orquestres com les filharmòniques de Berlín i Colònia, acompanyada pels seus pianistes habituals. Els seus projectes de futur inclouen una gira amb René Jacobs interpretant *Die Schöpfung* de Haydn, *Don Quijote* de Conti, en concert, a Viena, París i Colònia també amb Jacobs, *Susanna* de Händel amb Haselböck al Musikverein de Viena, la *Novena* de Beethoven amb Pablo-Heras Casado al Konzerthaus de Viena, una versió concertística d' *Idomeneo* de Mozart també a Viena, *Cantates* de Bach amb la DSO a Berlín, una gira per cantar *Leçons de Ténèbres* de Lalande amb l'Ensemble Correspondances i àries de Mozart amb l'Orquestra Gürzenich a Colònia.

Johannes Weisser

baríton

Fotografia → Fredik Arff

Va néixer a Noruega l'any 1980 i va estudiar al Conservatori de Copenhagen i a la Reial Acadèmia Danesa d'Òpera amb Susanna Eken. Amb 23 anys va debutar a l'Òpera Nacional noruega i a l'Òpera còmica de Berlín en el rol de Masetto a *Don Giovanni*. A partir d'aquell moment es va convertir en un dels cantants escandinaus més importants de la seva generació, actuant al Festival de Salzburg, a l'Staatsoper de Berlín i al Theater an der Wien, entre d'altres. Weisser és un extraordinari cantant de concert i oratori que treballa regularment a les principals sales i als festivals més prestigiosos d'Europa. El seu ampli repertori abasta des de Monteverdi a autors contemporanis com Weill i Britten i és, també, un magnífic cantant de lied. Els seus concerts reben sovint elogis del públic i la crítica, sobretot quan l'acompanya el pianista Leif Ove Andsnes.

Maximilian Schmitt

tenor

Schmitt va estudiar cant amb Roland Hermann i Anke Eggers a la Universitat de les Arts de Berlín. A Munic va debutar al Salzburger Landestheater en el paper de Tamino a *La flauta màgica*, abans

d'incorporar-se a la plantilla del Teatre nacional de Mannheim. En l'àmbit operístic ha cantat amb l'Orquestra de Cambra escocesa dirigit per Robin Ticciati a *Don Giovanni* (Don Ottavio) i *Còsi fan tutte* (Ferrando) i amb la simfònica WDR. La seva especialitat de repertori abasta des de Monteverdi fins a Mozart i Mendelssohn, amb directors tan destacats com Franz Welser-Möst, René Jacobs o Robin Ticciati, entre d'altres, i orquestres com l'Akademie für Alte Musik de Berlín, la Tonhalle-Orchestra de Zuric, l'Orquestra de Cleveland i la Gewandhaus de Leipzig. Schmitt és un invitat habitual de moltes orquestres parisines i va treballar amb Claudio Abbado al Festival de Lucerna i a l'Acadèmia de Santa Cecília de Roma.

B'Rock Orchestra

Formada a Gant l'any 2005 per tal de renovar i rejuvenir la música antiga, ha aconseguit fama internacional degut a la quantitat de músics de prestigi que la componen, especialitzats en la interpretació original d'obres. El seu repertori combina obres ja consolidades del Barroc amb altres dels segles XVII i XVIII menys conegudes. L'Orquestra també duu a terme una tasca innovadora quant a la seva programació, en què la música antiga i la música contemporània s'uneixen per enriquir-se mútuament i oferir primícies de nova música escrita i pensada per a instruments històrics. A més d'això, l'Orquestra també ha consolidat la seva fama amb produccions que barregen diferents gèneres: música antiga amb teatre i arts audiovisuals, per exemple.

B'Rock Orchestra treballa amb directors i solistes tan destacats com René Jacobs, Bejun Mehta, Alexander Melnikov, Kristian Bezuidenhout o Sophie Karthäuser, i col·labora sovint amb importants cors, en produccions operístiques o de teatre musical com La Monnaie i Muziektheater Transparant. Amb quasi 45 concerts per temporada, l'Orquestra és invitada assíduament a festivals i temporades de concert com el Bozar, el KlaraFestival, La Monnaie, el Concertgebouw Amsterdam, la Philharmonie de París, la Kölner Philharmonie, el Konzerthaus de Berlín, el Wigmore Hall, el Festival de Música de Rheingau, el Bremen Musikfest i el Wratislawia Cantans, entre d'altres.

PRIMERS VIOLINS Rodolfo Richter *concertino* / Lucia Giraudó / Rebecca Huber / Jivka Kaltcheva / Shihō Ono / David Wish / Yukie Yamaguchi **SEGONS VIOLINS** Sara DeCorso / Varoujan Doneyan / Elin Eriksson / Lorea Aranzasti Pardo / Joanna Huszcza / Liesbeth Nijs **VIOLES** Luc Gysbregts / Manuela Bucher / Benjamin Lescoat / Wendy Ruymen **VIOLONCELS** Rebecca Rosen / Anderson Fiorelli / Diana Vinagre **CONTRABAIXOS** Tom Devaere / Elise Christiaens / Kit Scotney **FLAUTES** Tami Krausz / Melody Yeomans / Sien Huybrecht **OBOËS** Antoine Torunczyk / Stefaan Verdegem **CLARINETS** Vincenzo Casale / Ana Melo **FAGOTS** Tomek Wesolowski / Carles Valles / Heide Pantzier **TROMPES** Jeroen Billiet / Mark De Merlier **TROMPETES** Fruzi Hara / Antonio Faillace **TROMBONS** Kate Rockett / Claire McIntyre / Joost Swinkels **TIMPANÍ** Jan Huylebroeck **FORTEPIANO** Andreas Küppers

Collegium Vocale Gent

El 2010, van celebrar el 40è aniversari de la seva creació, per un grup d'amics estudiants de la Universitat de Gant, sota la iniciativa de Philippe Herreweghe, i van ser dels primers en aplicar un nou enfocament en la música vocal barroca. La visió autèntica, amb respecte als textos i la retòrica, els va donar un so transparent i fama internacional, debutant arreu del món. El Barroc alemany, particularment l'obra de Bach, es va convertir, en poc temps, en l'especialitat del grup, però, cada vegada més, s'està especialitzant, també, en el repertori romàntic, l'oratori contemporani i el modern. Per aquest motiu, gaudeix del suport del Programa Cultural de la Unió Europea des del 2011. El resultat és un cor simfònic, que recluta cantants de tot Europa, en el qual les veus més experimentades es barregen amb nous talents.

A més d'actuar amb la seva pròpia orquestra barroca, Collegium Vocale Gent treballa amb grups com ara l'Orchestre des Champs Élysées, la Freiburger Barockorchester i l'Akademie für Alte Musik Berlin. També treballa amb orquestres de prestigi com la Royal Flemish Philharmonic, la Filharmònica de Rotterdam, la del Festival de Budapest i la del Concertgebouw d'Amsterdam i amb directors com Harnoncourt, Kuijken, Jacobs, Van Nevel i Fischer, entre d'altres.

Sota la direcció d'Herreweghe, el grup ha fet més de 80 enregistraments, principalment amb els segells Harmonia Mundi France, Virgin Classics i "φ PHI". El Collegium Vocale Gent està patrocinat per la comunitat flamenca, la província de Flandes de l'Est i per la ciutat de Gant.

SOPRANOS Ulrike Barth / Annelies Brants / Sylvie De Pauw / Emilie De Voght / Katja Kunze / Stanislava Mihalcová / Elisabeth Rapp / Mette Rooseboom / Aleksandra Turalaska **ALTOS** Carla Babelegoto / Ursula Ebner / Marlen Herzog / Gudrun Köllner / Sandra Raoulx / Sylvia van der Vinne / Mieke Wouters **TENORS** Malcolm Bennett / Johannes Gaubitz / Dan Martin / Florian Schmitt / João Sebastião / René Veen / Clemens Volkmar **BAIXOS** Erks Jan Dekker / Georg Finger / Joachim Höchbauer / Philipp Kaven / Sebastian Myrus / Felix Rumpf / Martin Schicketanz / Tomáš Selc / Peter Strömberg

MÚSICA ANTIGA

ABONA'T
a partir de
118€

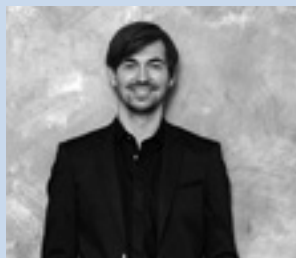
LA MÚSICA ANTIGA, L'ADN DE L'AUDITORI

**SIR JOHN ELIOT GARDINER:
MISSA EN DO MENOR
DE MOZART**

24 / GEN / 2016

ANTIGA
GRANS
CONCERTS
2

**FARINELLI:
VALER SABADUS I
CONCERTO KÖLN**

31 / MARÇ / 2016

**PURCELL: THE FAIRY QUEEN
JORDI SAVALL - EL SO ORIGINAL**

7 / JUN / 2016

ZONA 1 155 €

ESTALVIA'T

37 €

ZONA 2 118 €

ESTALVIA'T

24 €

ABONAMENTS JA A LA VENDA WWW.AUDITORI.CAT